

ԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄԻՋԱԶԳԱՅՆԱՅՄԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀՀ տնտեսական վիճակը
Ամսական տեսություն
(Հունվար 2018թ)

Հարգելի այցելու,

ՀՊՏՀ «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի կողմից ներկայացված Ֆինանսական շուկաների վիճակի և զարգացումների ամսական տեսությունը հրապարակվում է ամսական հաճախականությամբ և իրենից ներկայացնում է ՀՀ ֆինանսական շուկաներում իրականացված գործարքների ամփոփ վերլուծություն: Այն իր մեջ պարունակում համաշխարհային ապրանքային և ֆինանսական շուկաներում տեղի ունեցած գործընթացների ու միտումների ամփոփ տեղեկատվություն: ՀՀ մակրոտնտեսական հիմնական ամսական ցուցանիշների դիտարկում: ՀՀ ԿԲ կողմից դրամավարկային քաղաքականության ընթացքում իրականացված գործառնությունների վերաբերյալ, ինչպես նաև պետական, կորպորատիվ արժեթղթերի շուկաների և միջբանկային շուկաներում կնքված գործարքների վերաբերյալ ամփոփ վերլուծություն:

ՀՊՏՀ «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի կողմից համաշխարհային ֆինանսական շուկաների զարգացումների վերլուծության նպատակը այս շուկաներում տեղի ունեցող գործընթացները տեսանելի դաշտում պահելն ու դրանց ազդեցությունը ՀՀ եվրոպարտատոմսերի, ՀՀ ներքին ֆինանսական շուկայի և ընդհանրապես՝ երկրի մակրոտնտեսական վիճակի վրա հասկանալն է, ինչը, նկատի ունենալով ազդեցությունների լազային(ժամանակային առումով խզված) բնույթը, կարևոր է մեր տնտեսության համար ապագա զարգացումների կանխատեսման տեսանկյունից: Մյուս կողմից՝ համաշխարհային կապիտալի շուկաներում ներդրողներ են նաև ՀՀ սուբյեկտները(ԿԲ, կենսաթոշակային ֆոնդեր, այլ ինստիտուտներ և անհատներ), ինչը ևս կարևոր է դարձնում այստեղ ընթացող զարգացումների վերլուծությունը: Այս՝ ամսական պարբերականությամբ հրապարակվող տեսությունը ամփոփում է ՀՀ եվրոպարտատոմսերի, համաշխարհային ապրանքային(մետաղներ, էներգակիրներ, պարենային ապրանքներ), արժույթային(դոլարի ինդեքս, եվրո, ՌԴ ռուբլի) և կապիտալի(զարգացող և զարգացած երկրների ֆոնդային ինդեքսներ և պետական պարտատոմսերի եկամտաբերություններ) շուկաներում տեղի ունեցող զարգացումների վերլուծությունը: Ամսական տեսությունը հիմնվում է Investing.com հարթակի հրապարակած վիճակագրության վրա, իսկ վերլուծությունների հիմքում Reuters գործակալության տեղեկատվական ու վերլուծական հրապարակումներն են և սեփական դիտարկումները: ՀՀ սոցյալ տնտեսական վիճակի հետ կապված հիմնական ցուցանիշների ներկայացումը նպատակ ունի ներկայացնել ՀՀ տնտեսական ակտիվության, տնտեսության հիմնական ճյուղերի զարգացումների, սպառողական և արդյունաբերական գների ինդեքսների, արտաքին ապրանքաշրջանառության և բնակչության միջին ամսական աշխատավարձերի ընդհանուր միտումները, ինչը թույլ է տալիս գնահատել Ֆինանսական շուկաների վրա մակրոտնտեսական և սոցյալ-տնտեսական ընդհանուր վիճակի ազդեցությունները: ՀՀ ԿԲ դրամավարկային քաղաքականության շրջանակներում ներկայացված են ԿԲ կողմից կիրառվող անուղղակի գործիքների կիրառումը, դրանց շրջանակներում իրականացված գործարքները, ինչպես նաև դրամական զանգվածի կառուցվածքը և դրանում իրականացվող փոփոխությունները: ՀՀ արտարժույթի շուկայի հետ կապված ներկայացված են ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի, ՌԴ ռուբլու բորսայական, արտաբորսայական, ներբանկային և միջբանկային գործարքները, ինչպես նաև ՀՀ ԿԲ կողմից

արտարժույթի շուկայում իարկանացված գործառնությունները: Արժեթղթերի շուկայի վերլուծությունը բաղկացած է պետական և կորպորատիվ արժեթղթերի շուկաների հետ կապված դիտարկումներից: Պետական պարտատոմսերի շուկայի հետ կապված ներկայացվում են առաջնային շուկայում դրանց տեղաբաշխումները, ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից իրականացվող հետգնումները, բորսայական և արտաբորսայական շուկաներում կնքվող գործարքները, գործակալ բանկերի կողմից բորսայական գնանշումները, ինչպես նաև պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության կորերի փոփոխությունները: Կորպորատիվ արժեթղթերի շուկայի հետ կապված ներկայացվում են բորսայական և արտաբորսայական տեղաբաշխումները, բորսայական շուկայում կնքված գործարքները, դրանց շուկա ստեղծողների գնանշումները: Միջբանակային շուկայի վերլուծությունն իրենից ներկայացնում են միջբանակային վարկային, սվոփ և ռեպո շուկաների ամփոփ դիտարկումներ:

Ամբերդ հետազոտական կենտրոնի կողմից ֆինանսական շուկաների վիճակի և զարգացումների վերաբերյալ հրապարակվող ամփոփագրի տեղեկատվական հիմքերն են ՀՀ ֆինանսների նախարարության, ՀՀ Կենտրոնական Բանկի, ՀՀ Ազգային վիճակագրական ծառայության, ՆԱՄԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա ԲԲԸ հրապարակումները և վիճակագրական աղբյուրների բազաները: Ձեզ ներկայացվող վիճակագրական աղյուսակների, գծապատկերների և ներկայացվող տվյալների մի մասը նշված մարմինների կողմից օրական կտրվածքով հրապարակվող տվյալների համախմբման արդյունք են:

Սույն վիճակագրական նյութերը, վերլուծությունները և դիտարկումները ՀՊՏՀ Ամբերդ հետազոտական կենտրոնի մտավոր սեփականությունն են և դրանցից օգտվելու դեպքում հղումը կենտրոնի կայքին պարտադիր է:

«Ամբերդ» հետազոտական կենտրոն

Երևան, Նալբանդյան 128, թիվ 3 մասնաշենք Հեռ.՝ (+37410) 593-479 Էլ. հասցե՝ info@amberd.am

ՀՀ մակրոտնտեսական վիճակը

Ամսական տեսություն

ՀՊՏՀ «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի կողմից ՀՀ մակրոտնտեսական վիճակի ամսական կտրվածքով դիտարկումների նպատակը ֆինանսական շուկաներում տեղի ունեցող զարգացումների առավել խորքային վերլուծությունն է՝ տնտեսական ֆունդամենտալների տեսանկյունից: Մակրոտնտեսական վիճակի ընթացիկ վերլուծությունները հնարավորություն են տալիս հասկանալու տնտեսական ակտիվության, գնաճի, առանձին ճյուղերի զարգացումների, միջին աշխատավարձի, արտաքին առևտրի և պետական ֆինանսների զարգացումների ազդեցությունը ֆինանսական շուկաներում ընդհանուր ակտիվության, տոկոսադրույքների և արժույթային շուկայում՝ փոխարժեքի վրա: Լայն առումով, դիտարկումները հնարավորություն են տալիս բացահայտելու իրական և ֆինանսական հատվածների փոխկապվածություններն ու հնարավոր խզումները կարճաժամկետ կտրվածքով:

Ամսական տեսությունը հիմնվում է ՀՀ ԱՎԾ կողմից ամսական օպերատիվ ներկայացվող վիճակագրության, ՀՀ ֆինանսների նախարարության և ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակվող վիճակագրական տվյալների հիման վրա:

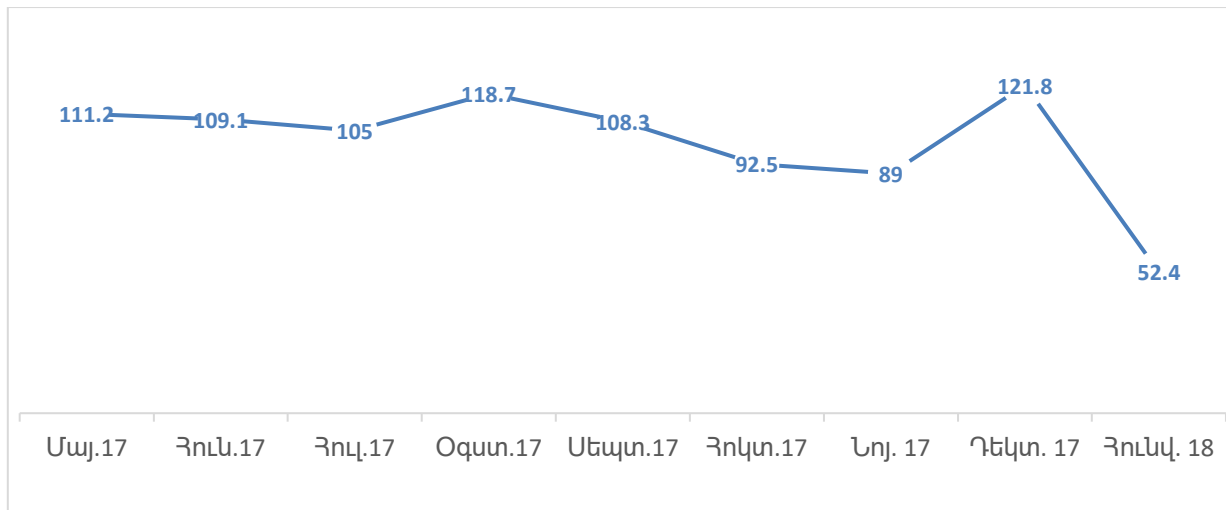
Բովանդակություն

1.Տնտեսական ակտիվություն և գնաճ.....	6
2.Հիմնական ճյուղերի զարգացումներ.....	13
3.Արտաքին առևտուր.....	19
4.Միջին աշխատավարձ.....	23
5.Պետական ֆինանսներ.....	25

1. Տնտեսական ակտիվություն և գնաճ

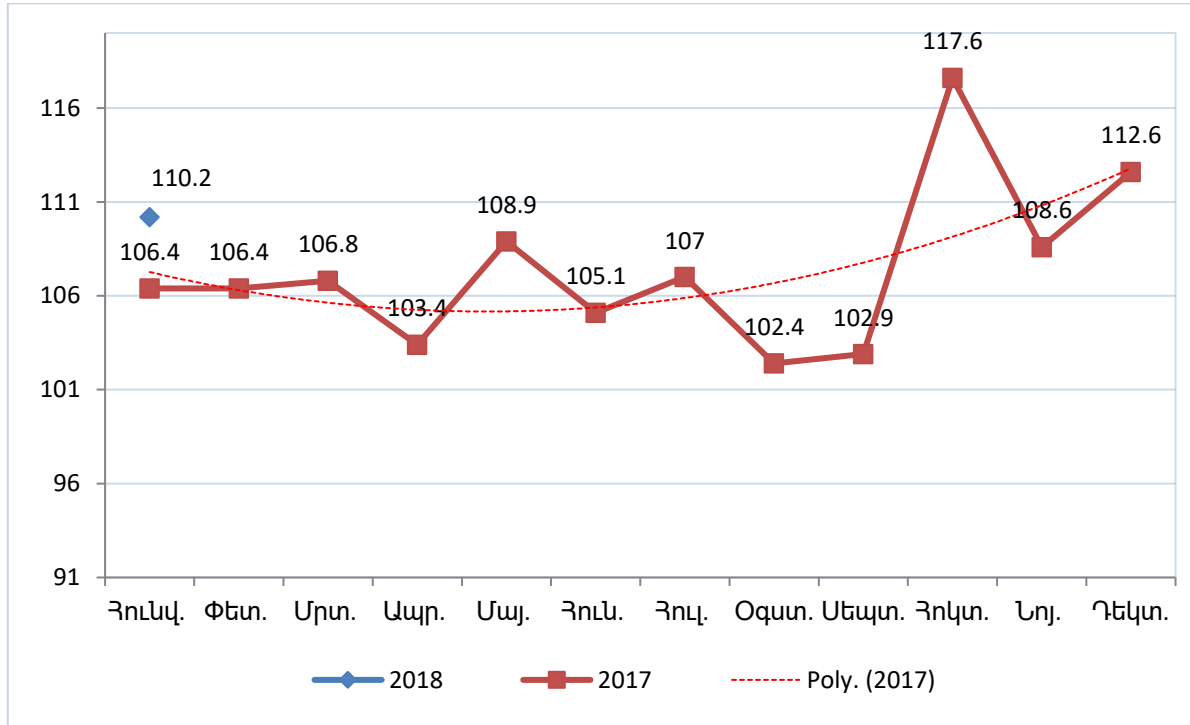
2018թ-ի հունվարին պահպանվել է դեռ 2017թ-ի աճի «իներցիան», և իրական և արտաքին հատվածներում բարձր աճի ցուցանիշներ են գրանցվել: Նախորդ ամսվա նկատմամբ թողարկման իրական ծավալն, իհարկե, սեզոնային գործոններով պայմանավորված, ընկել է 47.6 տոկոսով, սակայն նախորդ համադրելի ժամանակաշրջանի նկատմամբ աճը կազմել է **10.2 տոկոս:** Նախորդ տարվա նկատմամբ բարձր ցուցանիշը պայմանավորված է ծառայությունների, արդյունաբերության և առևտրի ճյուղերում գրանցված կտրուկ աճով, իսկ նախորդ ամսվա նկատմամբ անկումը՝ գյուղատնտեսությամբ, ծառայություններով և շինարարությամբ ոլորտներով:

Գծապատկեր 1 Տնտեսական ակտիվության ցուցանիշի դինամիկան, նախորդ ամսվա նկատմամբ¹

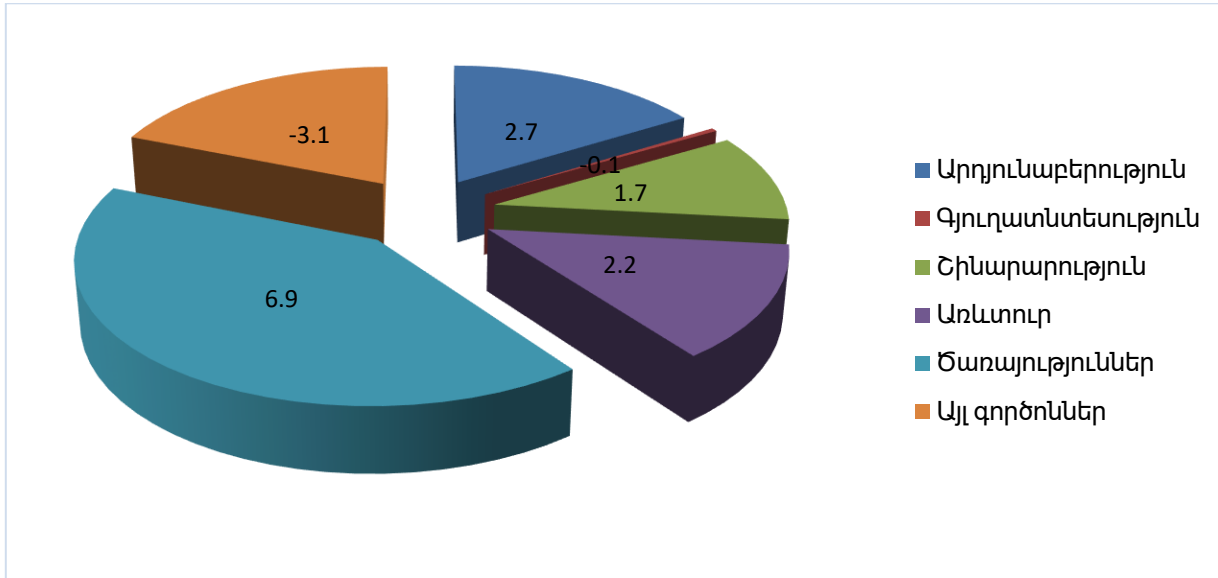
¹Այս և մյուս գծապատկերներում նախորդ ամիսների ցուցանիշներից որոշները ճշգրտված են՝ պայմանավորված ՀՀ ԱՎԾ կողմից նախկինում ներկայացված տվյալների հետագա ճշգրտումներով:

Գծապատկեր 2 Տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը նախորդ համադրելի ժամանակաշրջանի նկատմամբ

Հունվար ամսին նախորդ տարվա նույն ամսվա նկատմամբ ՏԱՑ-ին ամենամեծ նպաստումն է ունեցել ծառայությունների ոլորտը (6.9%-ային կետ), որին հաջորդում են արդյունաբերությունը(2.7%-ային կետ), առևտուրը(2.2%-ային կետ), և նախորդ ամսվանից սկսած բարելավվող՝ շինարարությունը(1.7%-ային կետ):

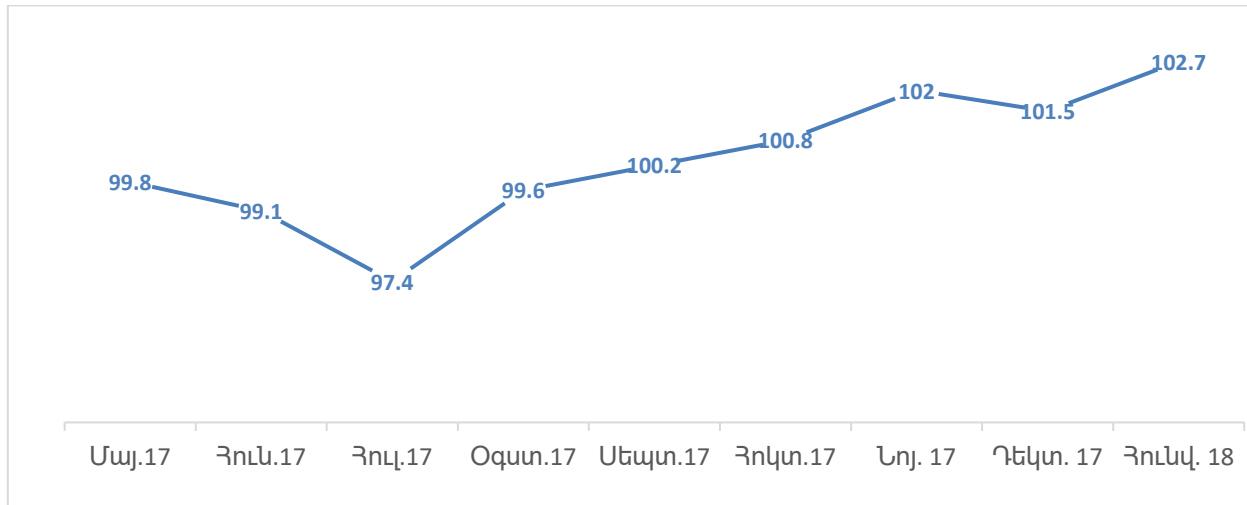
Գծապատկեր 3 Հիմնական ճյուղերի նպաստումները 2017թ հունվար ամսվա տնտեսական ակտիվության ցուցանիշին նախորդ համադրելի ժամանակաշրջանի նկատմամբ, տոկոսային կետ²

Հաշվետու ամսին սպառողական շուկայում և նախորդ ամսվա նկատմամբ, և 12 ամսյա գնաճն արագացել է: Դեկտեմբերի նկատմամբ սպառողական ապրանքների և ծառայությունների գներն աճել են 2.7 տոկոսով՝ արագանալով 1.3 տոկոսային կետով, իսկ 12 ամսյա գնաճը կազմել է 2.7 տոկոս՝ արագանալով 0.1 տոկոսային կետով:

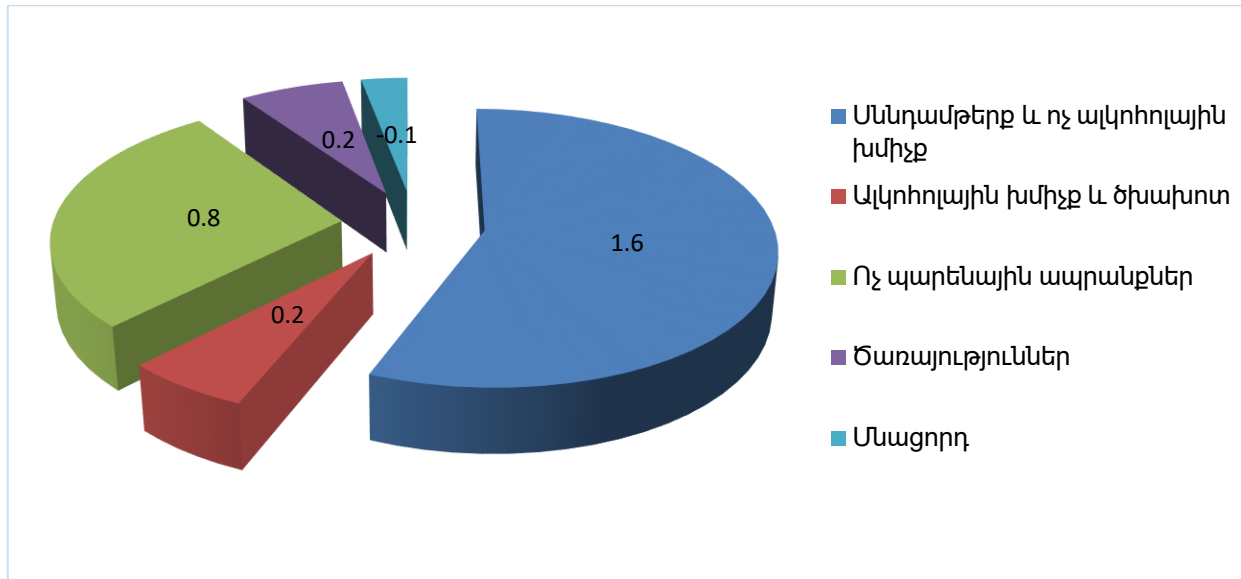
²Նպաստումների հաշվարկն իրականանցվել է մեր կողմից, հիմք ընդունելով 2017թ ՀՆԱ-ում հիմնական ճյուղերի ունեցած կշիռները: Այլ գործոնները ներառում են տնտեսության կառուցվածքային փոփոխությունների և ՏԱՑ-ի ու ՀՆԱ-ի հաշվարկման մեթոդաբանական տարբերությունների պատճառով առաջացած շեղումը:

Գծապատկեր 4 Սպառողական գների ինդեքսի դինամիկան ամիսներին, նախորդ ամսվա նկատմամբ

Նախորդ ամսվա նկատմամբ գնաճին առավելապես նպաստել են սննդամթերքի և ոչ ակոհոլային խմիչքների գների 5.7 տոկոս աճը(նպաստումը՝ 2.3%-ային կետ), իսկ 12 ամսյա գնաճին՝ կրկին նույն ապրանքախմբի գների 4.4 տոկոս աճը(նպաստումը՝ 1.6%-ային կետ):

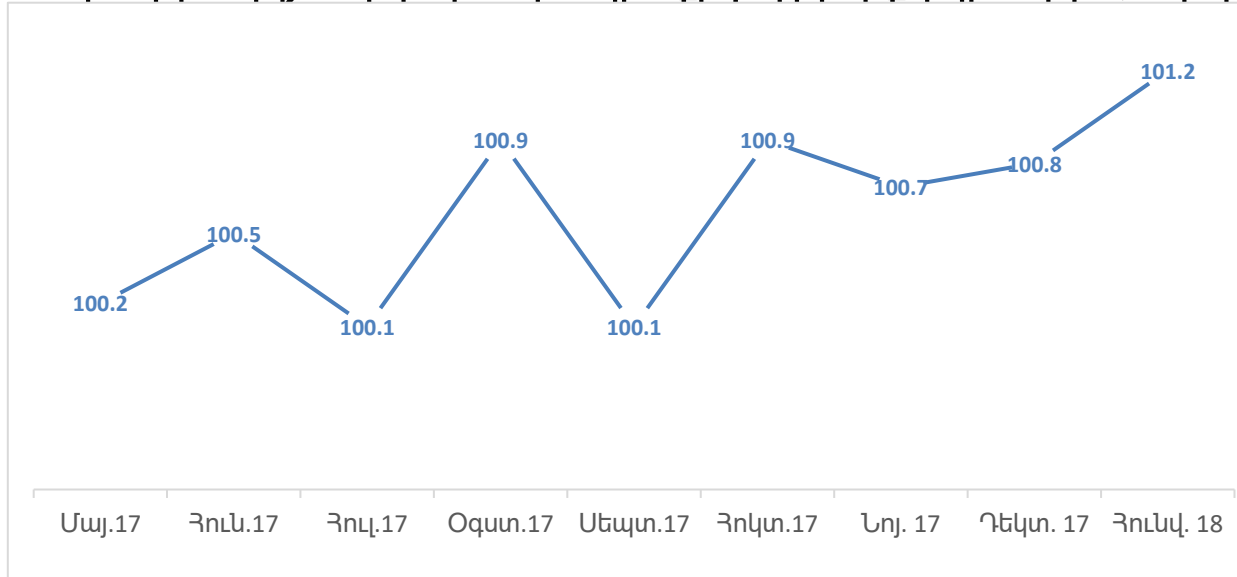
Գծապատկեր5, Խոշորացված ապրանքախմբերի նպաստումները 2018թ հունվար ամսվա սպառողական գների ինդեքսին 2017թ նույն ամսվա նկատմամբ, տոկոսային կետ³

Հաշվետու ամսին արդյունաբերական շուկայում նախորդ ամսվա նկատմամբ արձանագրվել է 1.2%, իսկ նախորդ համադրելի ժամանակաշրջանի նկատմամբ 5.2% գնաճ՝ նախորդ ամսվա նկատմամբ արագանալով 2 տոկոսային կետով:

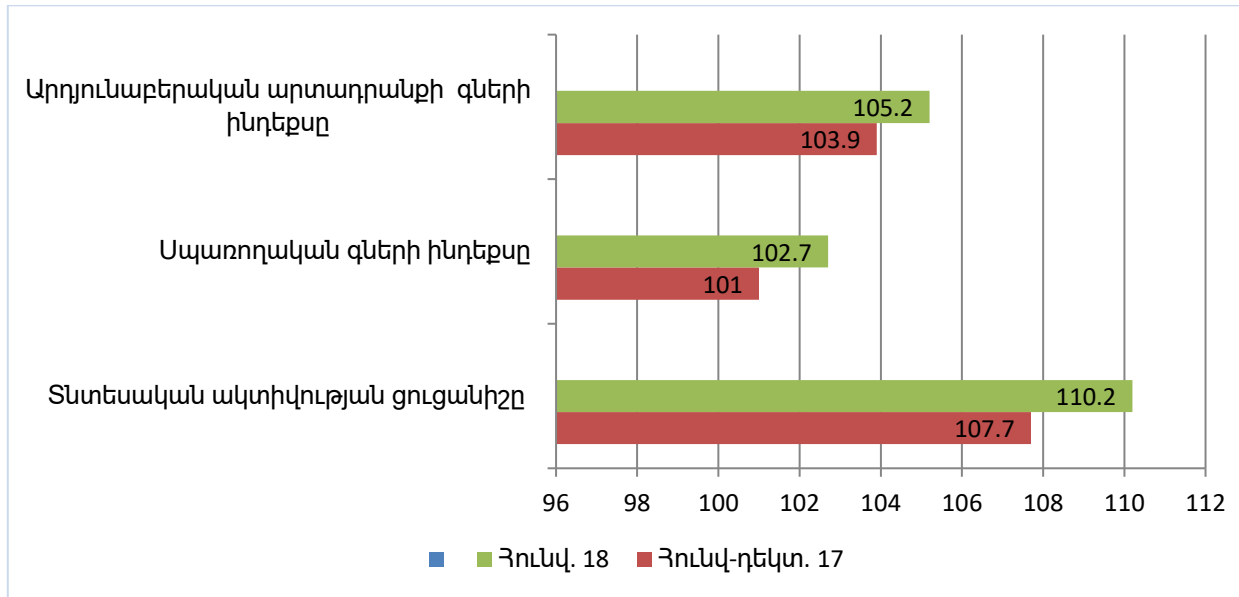
³Նպաստումների հաշվարկը՝ մեր կողմից, հիմք ընդունելով ՀՀ սպառողական գների ինդեքսի հաշվարկման համար խոշորացված ապրանքների և ծառայությունների խմբերի տեսակարար կշիռները՝ վերանայված 2016թ-ին

Գծապատկեր 6 Արդյունաբերական արտադրանքի գների ինդեքսի դինամիկան, նախորդ ամսվա նկատմամբ

Կարելի է փաստել, որ 2017թ-ի ընթացքում ներքին սպառողական պահանջարկի էական վերականգնումը շարունակվում է նաև 2018թ-ին, ինչը փաստում են ոչ միայն ավելացված արժեքի արտադրության, այլև գնային փոփոխականները: Ճիշտ է, վերականգնվող գնաճն ավելի շատ պայմանավորված է արտաքին հատվածից եկող գնաճային ազդեցություններով, սակայն ներքին պահանջարկը ևս էական գործոն է:

Գծապատկեր 7 Տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը և գների ինդեքսները 2017թ-ի հունվար-դեկտեմբեր և 2018թ-ի հունվար ամիսներին, նախորդ համադրելի ժամանակաշրջանի նկատմամբ

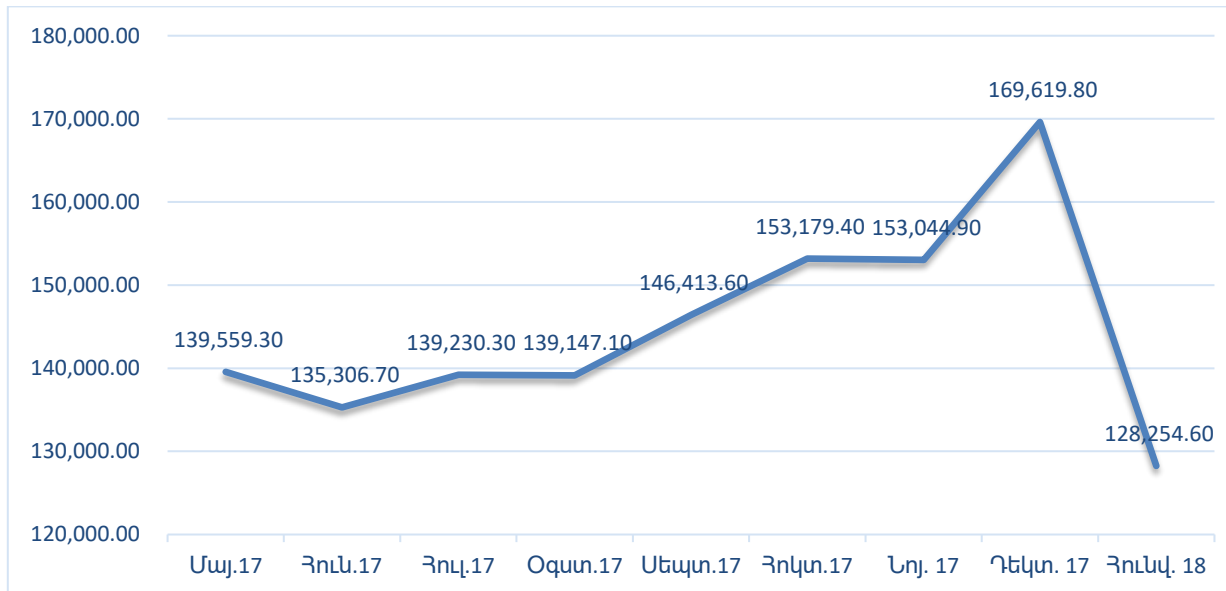

2. Հիմնական ճյուղերի զարգացումներ

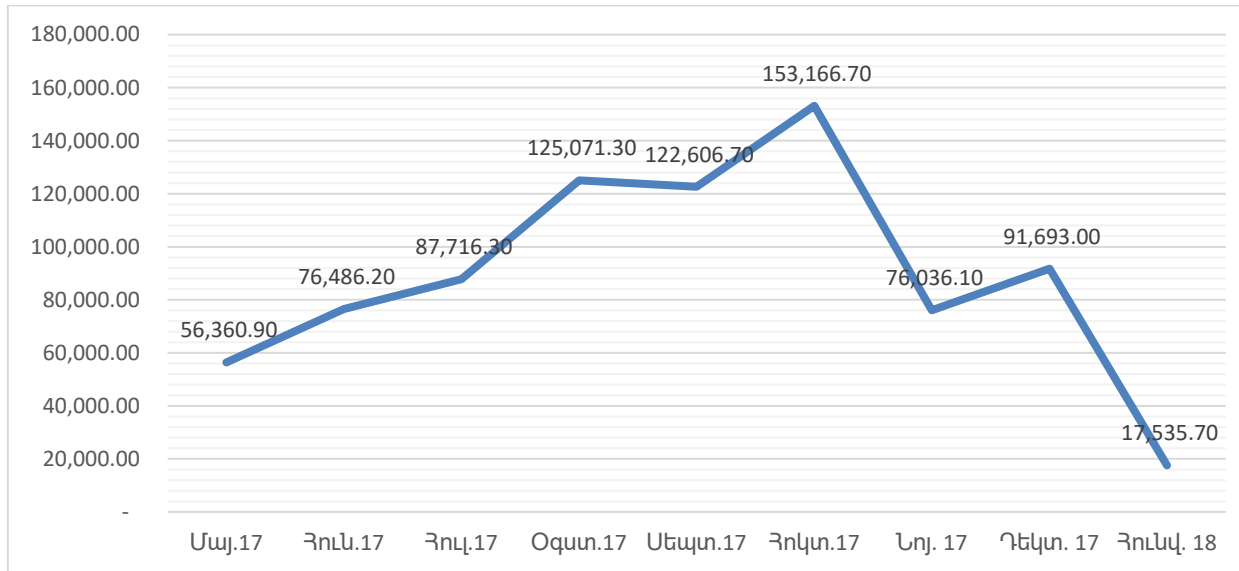
Հունվար ամիսը բնորոշվում է նախորդ ամսվա նկատմամբ բոլոր ոլորտների անկմամբ, իսկ նախորդ համադրելի ժամանակաշրջանի նկատմամբ տնտեսության գրեթե բոլոր ոլորտների աճով:

Նախորդ ամսվա նկատմամբ հաշվետու ամսին շինարարության իրական ծավալն ընկել է 89.4%, առևտրի շրջանառության ծավալը՝ 54.8%, գյուղատնտեսական արտադրանքի իրական ծավալը՝ 81.2%, ծառայությունների իրական ծավալը՝ 21.6%-ով, և արդյունաբերական արտադրանքի իրական ծավալը՝ 25%-ով :

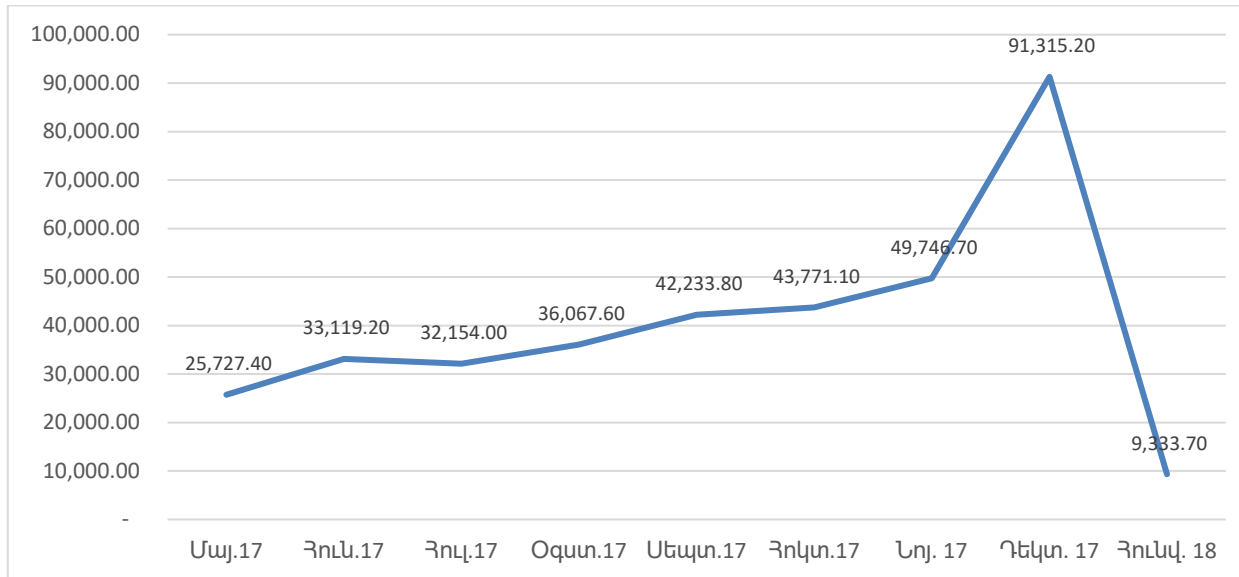
Գծապատկեր 8 Արդյունաբերական արտադրանքի ծավալի դինամիկան (մլն. դրամ)

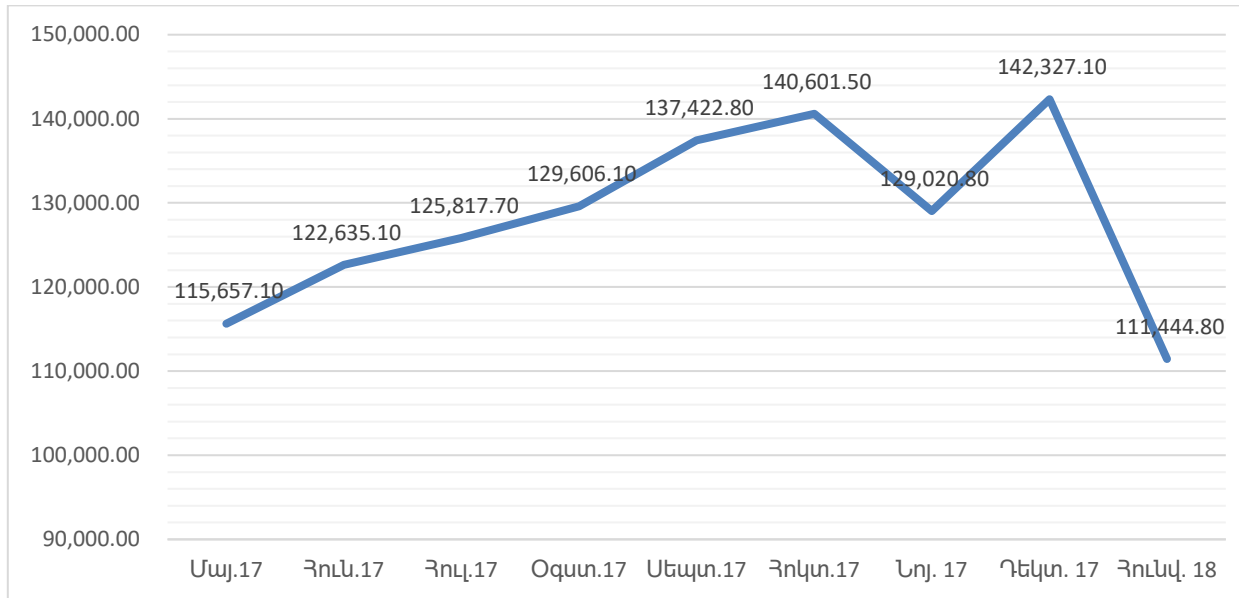
Գծապատկեր 9 Գյուղատնտեսական արտադրանքի ծավալի դինամիկան (մլն. դրամ)

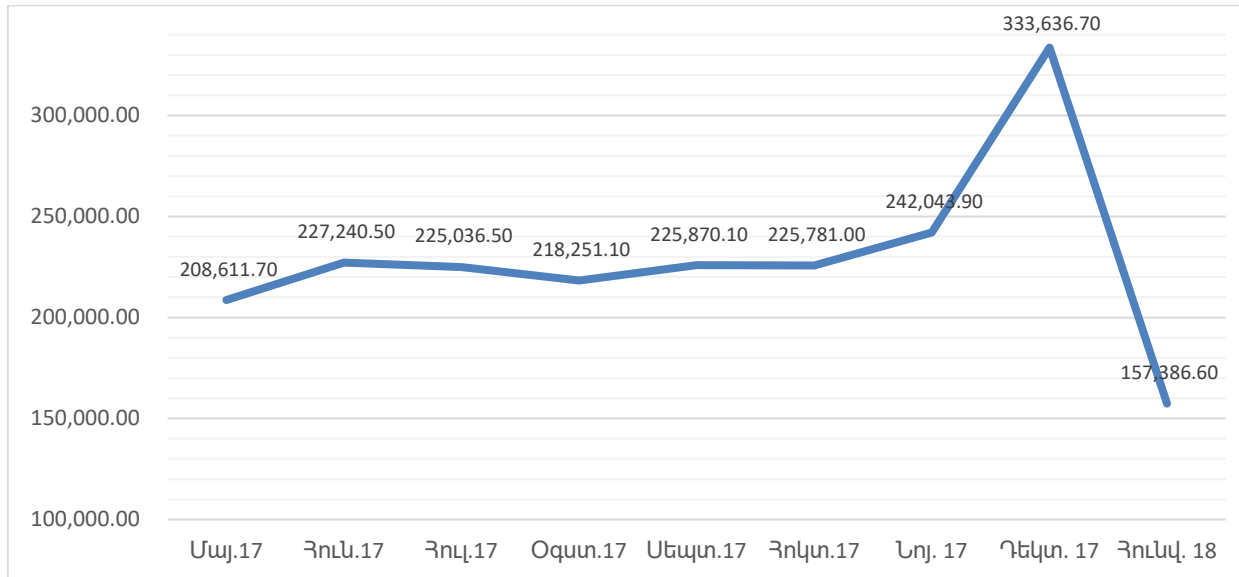
Գծապատկեր 10 Շինարարության ծավալի դինամիկան 2017թ-ի ապրիլ-դեկտեմբեր ամիսներին (մլն. դրամ)

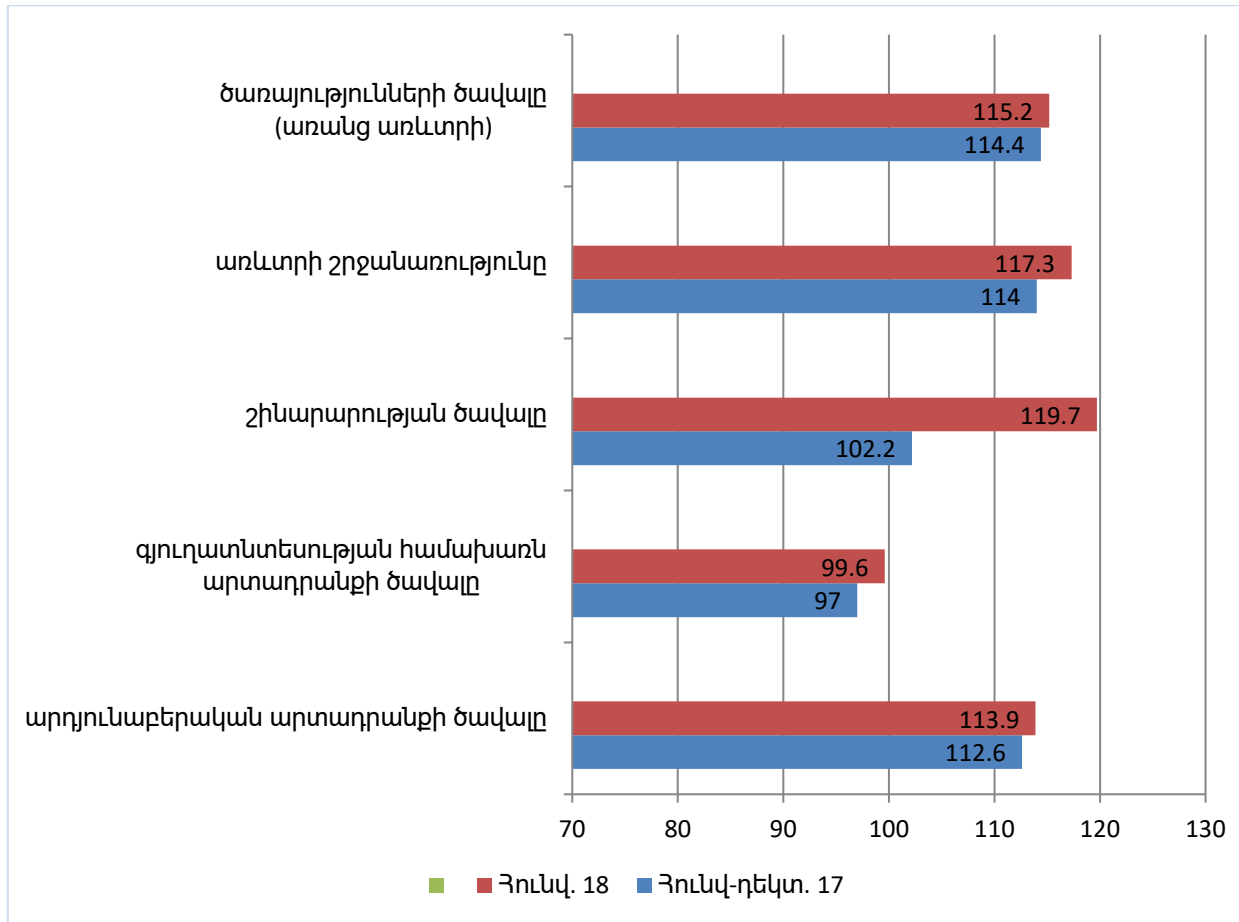
Գծապատկեր 11 Ծառայությունների ծավալի (առանց առևտրի) դինամիկան (մլնդրամ)

Գծապատկեր 12 Առևտրի շրջանառության ծավալի դինամիկան (մլն. դրամ)

Գծապատկեր 13 Տնտեսության հիմնական ոլորտներում ստեղծված արդյունքի և առևտրի ծավալների ինդեքսները 2017թ-ի հունվար-դեկտեմբեր և 2017թ-ի հունվար ամիսներին, նախորդ համադրելի ժամանակաշրջանի նկատմամբ

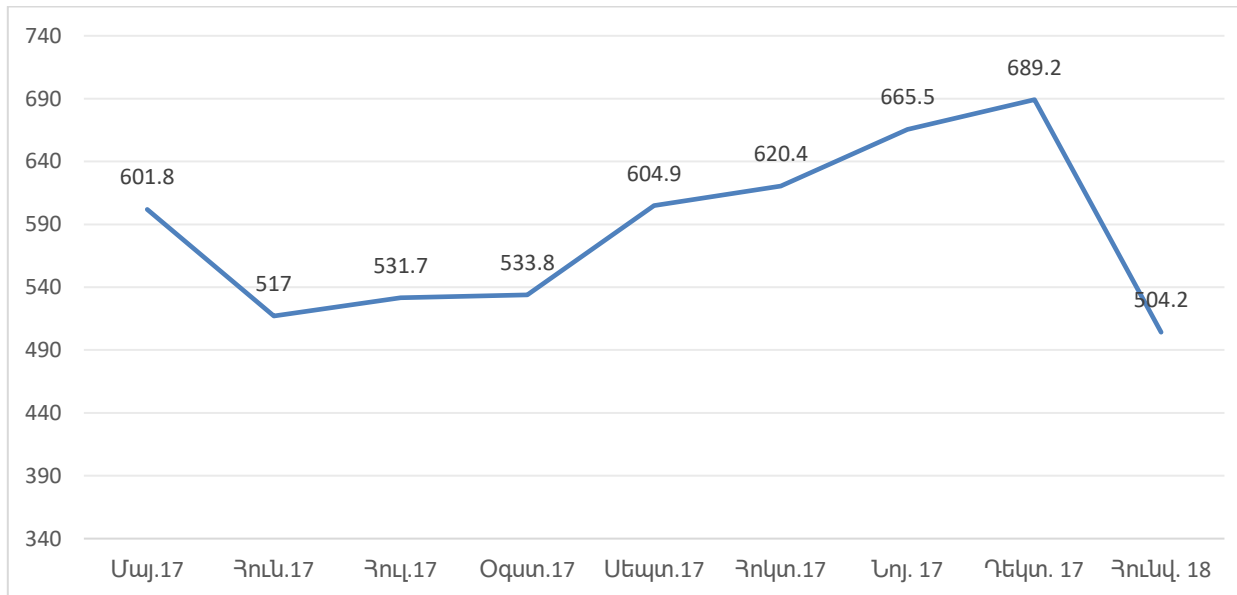

3. Արտաքին առևտուր

Հունվար ամսին նախորդ համադրելի ժամանակաշրջանի նկատմամբ արձանագրվել է արտաքին առևտրի աճի տեմպերի արագացում՝ ներմուծման և արտահանման ավելի բարձր աճերի շնորհիվ: Այսպես, արտահանումն աճել է 45.2, ներմուծումը 48.9, իսկ արտաքին առևտրաշրջանառությունը՝ 47.6 տոկոսով: Արտահանման աճի տեմպը արագացել է 0.8, ներմուծման աճի տեմպը՝ 8.9, իսկ արտաքին առևտրաշրջանառությանը՝ 6.2 տոկոսային կետով:

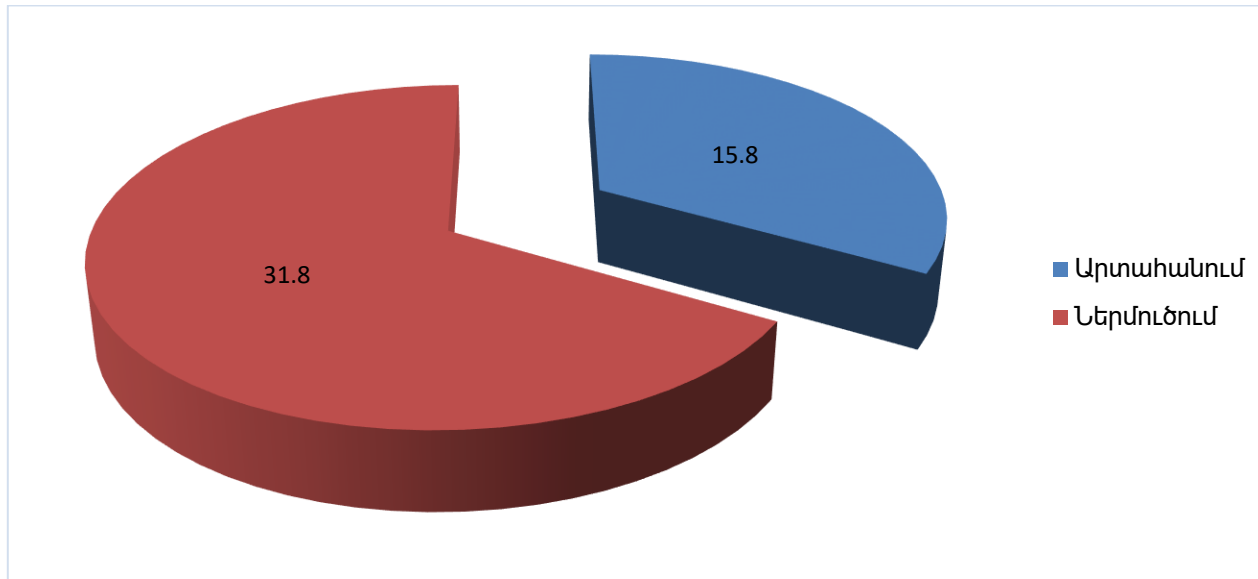
Նախորդ ամսվա նկատմամբ դինամիկան այսպիսին է. արտաքին առևտրաշրջանառությունն ընկել 26.8 տոկոսով, ընդ որում՝ արտահանումը ընկել է 2.38 իսկ ներմուծումը՝ 28.4 տոկոսով:

Գծապատկեր 14 Արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալները (մլն. դոլար)

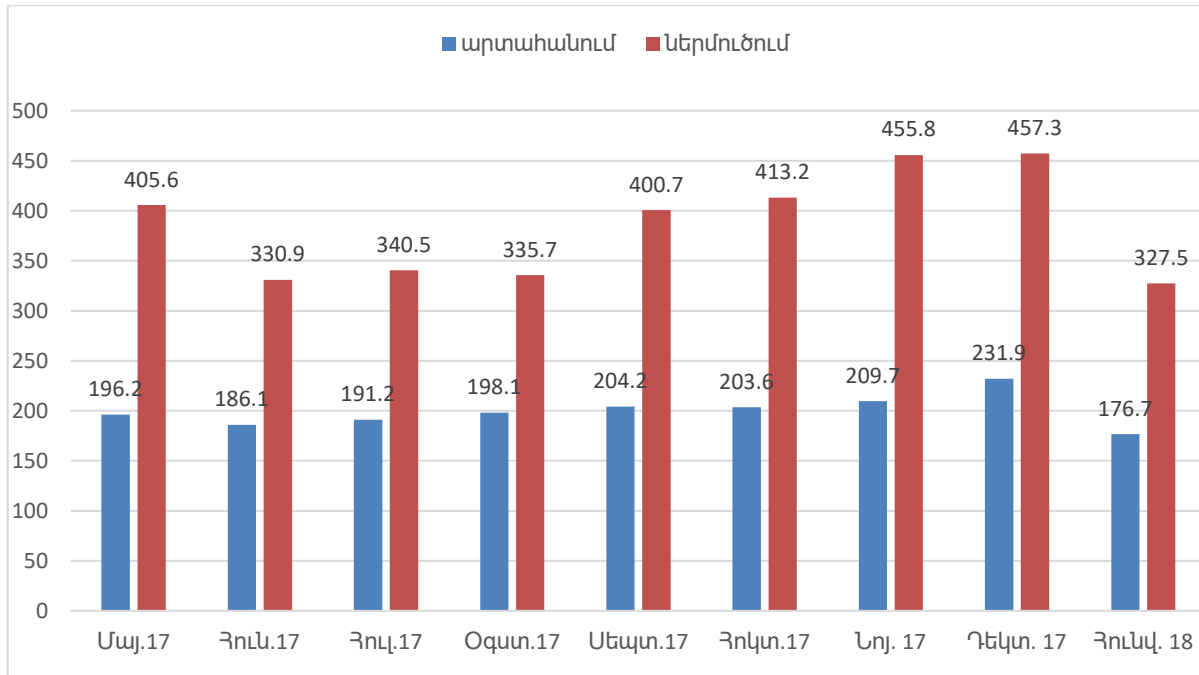

Հաշվետու ամսին արտաքին առևտրաշրջանառության 12 ամսյա աճին ավելի շատ նպաստել է ներմուծումը, քան արտահանումը: Առաջինի նպաստումը կազմել է 27.1, իսկ երկրորդինը՝ 14.4%-ային կետ:

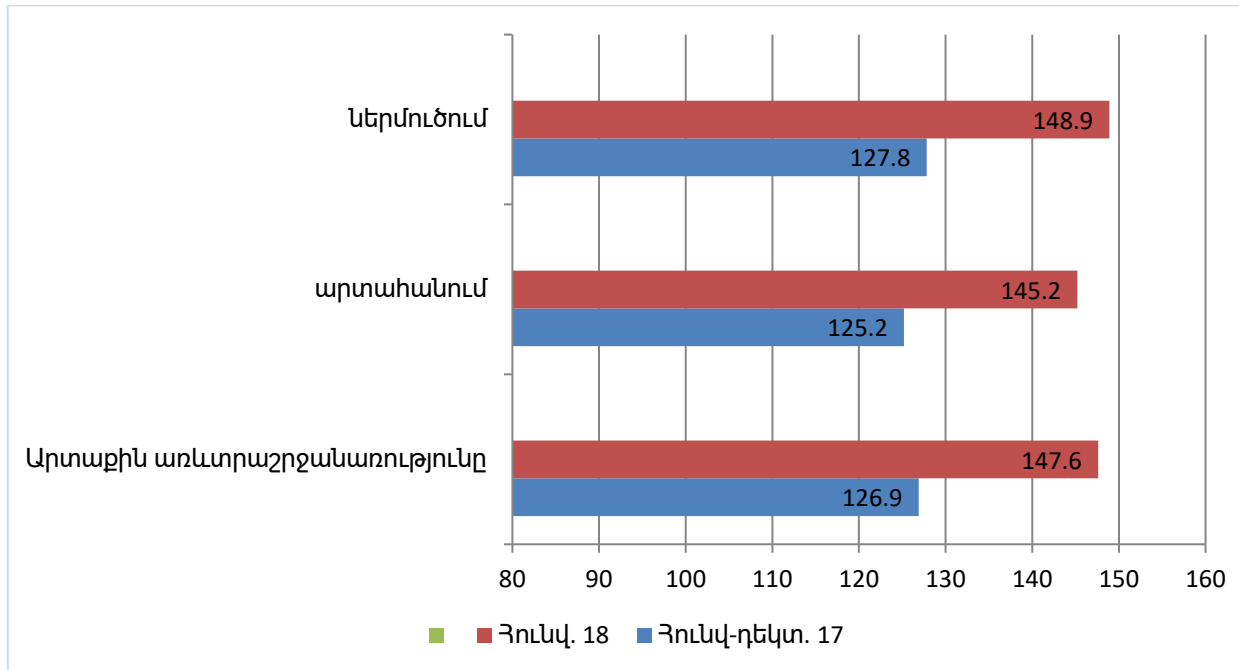
Գծապատկեր 15 Արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալի 12 ամսյա աճին արտահանման և ներմուծման նպաստումները 2018թ-ի հունվարին, տոկոսային կետ

Գծապատկեր 16 Արտահանման և ներմուծման ծավալների դինամիկան ամիսներին (մլն դոլար)

Գծապատկեր 17 Արտաքին առևտրաշրջանառության ցուցանիշների ծավալների հնդեքսները 2017թ-ի հունվար-դեկտեմբեր և 2018թ-ի հունվար ամիսներին, նախորդ համադրելի ժամանակաշրջանի նկատմամբ

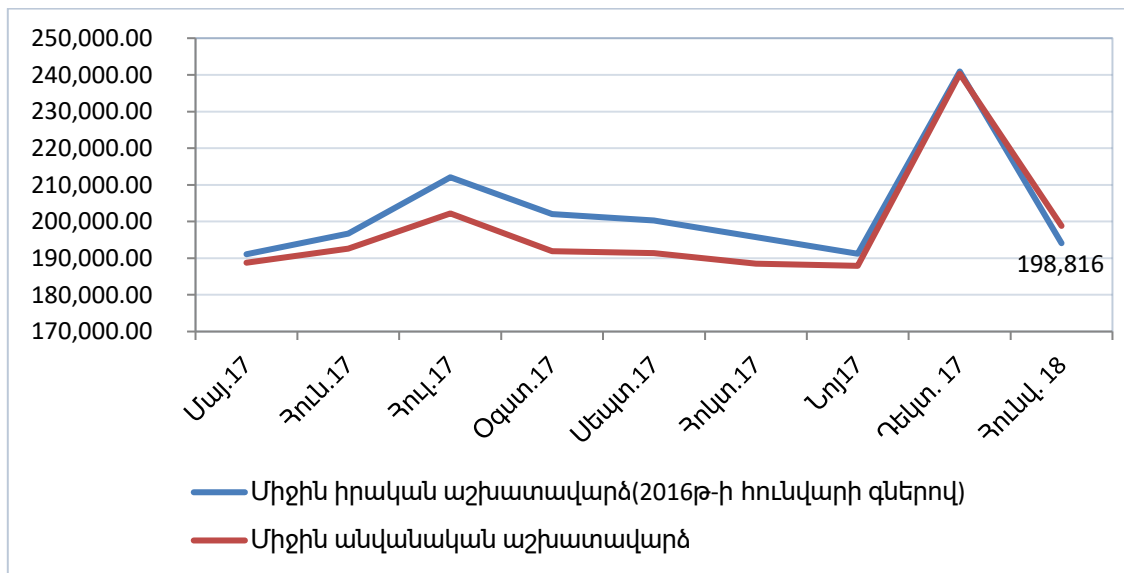

4. Միջին աշխատավարձ

Հաշվեքուր ամսին և՛ միջին անվանական, և միջին իրական աշխատավարձի 12 ամսյա աճը նախորդ ամսվա նկատմամբ շարունակել է արագանալ: Այսպես, միջին ամսական անվանական աշխատավարձն աճել է 10.24, իսկ միջին իրական աշխատավարձը 7.3 տոկոսով՝ նախորդ ամսվա նկատմամբ բարելավվելով 1.9 և 1.8 տոկոսային կետերով:

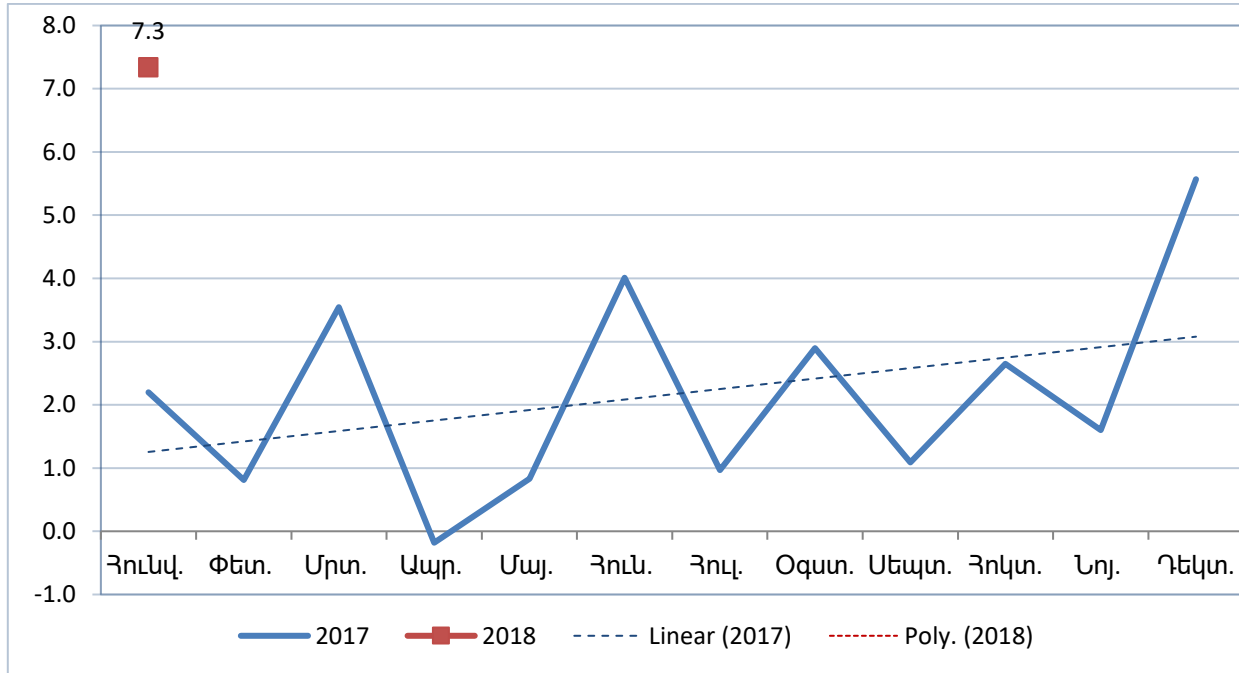
Նախորդ ամսվա նկատմամբ միջին ամսական անվանական աշխատավարձը ընել է 17.3, իսկ իրական աշխատավարձը՝ 19.4 տոկոսով՝ պայմանավորված սեզոնային զարգացումներով

Գծապատկեր 18 Միջին ամսական աշխատավարձի⁴ դինամիկան (ՀՀ դրամ)

⁴Միջին աշխատավարձի իրական աճը հաշվարկվել է մեր կողմից:

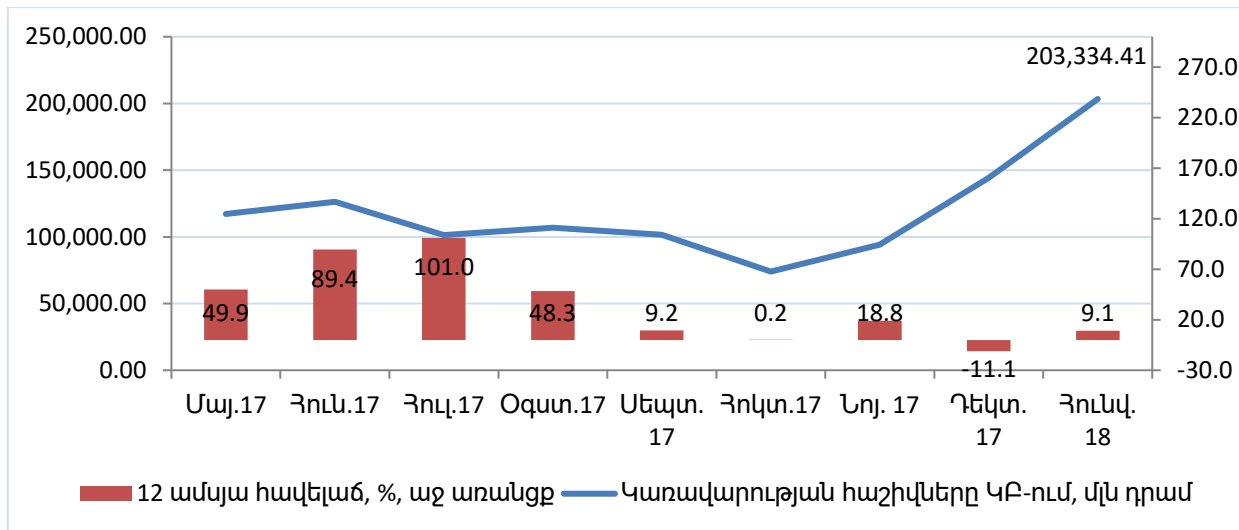
Գծապատկեր 19 Միջին իրական աշխատավարձի աճը նախորդ տարվա նույն ամսվա նկատմամբ

5. Պետական ֆինանսներ

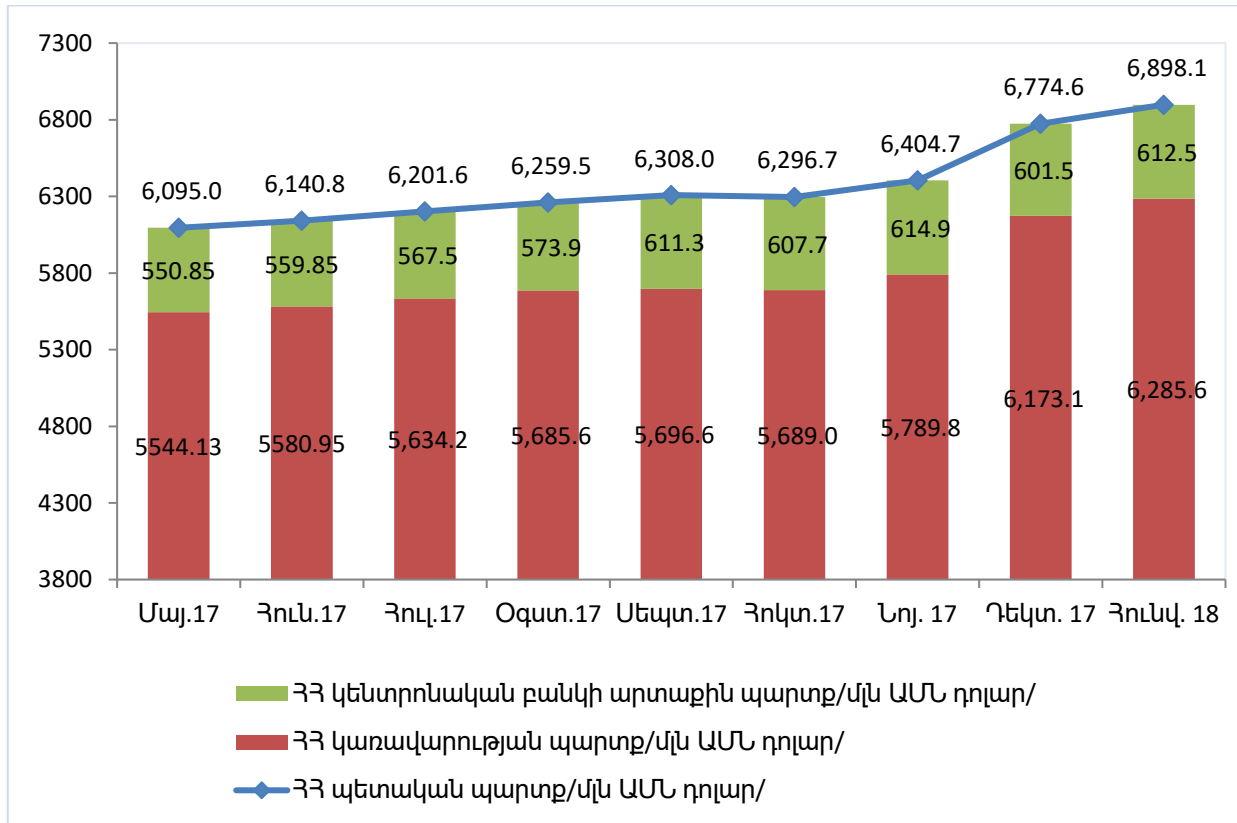
ՀՀ ԿԲ-ում Կառավարության հաշիվները հունվարի վերջին կազմել են 203.3 մլրդ դրամ, որը 2017թ-ի նույն ամսվա ցուցանիշից ավելի է 9.1 տոկոսով:

Գծապատկեր 16 ՀՀ Կառավարության հաշիվները ԿԲ-ում, մնացորդ ամսվա վերջի դրությամբ, և 12 ամսյա հավելվածի տեմպը

Հաշվետու ամսին ՀՀ պետական պարտքի աճի տեմպը դանդաղել է՝ սակայն միայն նախորդ ամսվա նկատմամբ: Պարտքը դոլարային արտահայտությամբ հունվարին նախորդ ամսվա նկատմամբ աճել է 1.8%, իսկ 2017թ-ի հունվարի վերջի դրությամբ գրանցված ցուցանիշի նկատմամբ աճել 14.5%-ով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ պետական պարտքում ՀՀ կառավարության պարտքի տեսակարար կշիռը կազմել է 91.1%, իսկ ՀՀ ԿԲ արտաքին պարտքի կշիռը՝ 8.9%:

Գծապատկեր 21 ՀՀ պետական պարտքի, կառավարության պարտքի և ԿԲ-ի պարտքի դինամիկան, մլն ԱՄՆ դոլար

2017թ-ի հոկտեմբերի վերջի դրությամբ ՀՀ պետական պարտքը դրամային արտահայտությամբ կազմել է 3,315.4 մլրդ դրամ, որում ներքի պարտքի կշիռը կազմել է 19.2%, իսկ արտաքին պարտքի կշիռը՝ 80.8%:

Գծապատկեր 22 ՀՀ արտաքին պետական պարտքի և ՀՀ ներքին պետական պարտքի դինամիկան, մլրդ դրամ

